

„Edinost“

Izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 6. uri zvečer.

Naročnina znaša:

Za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrta leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nč.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglaš

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom Posilana, osmrtnice in javne zahvale do-mači oglašiti se računajo po pogodbi

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, 11. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu

Stadler.

V Zagrebu, dne 17. sept. 1900.
(Zvršetek.)

Minolost Bosne, ona minolost namreč, ko je bila Bosna integralni del hrvatske države in ko so se njeni sinovi borili za hrvatsko jedinstvo, sloni na pravu in na naravi. Pravo Bosne je hrvatsko, nje narod govori hrvatski jezik, a jezik je dar božji, ta glavni znak, ki ga je Bog dal vsakemu narodu. Za Bosno teže tudi Srbi, tudi Nemci, tudi Madjari. Kdo ve in vidi bolje od biskupa Stadlerja, da so te težnje nenaravne, da so te težnje v sebi greh?! Kdo ve in vidi bolje od Stadlerja, da Bosna pripada Hrvatski?! Da katolištvo more najti v hrvatsstvu najmočnejšo obrambo in varnost, to smatra on kakor največjo srečo, to smatra on posebnim dokazom božje previdnosti.

Kdo more prigovarjati njemu, Hrvat u škofu, ako on, v svoji neomejeni ljubavi do Boga in Hrvatske, nahaja tolažbe in nasladi v tem, da je ob enem in skupno možno boriti se za svojo Hrvatsko in za svojo Cerkev?! On pozna dobro tradicije Bosne. On ve dobro, da, ako se je v Bosni ohranilo hrvatsko čustvo, je to zasluga katolištva. Zasluga je katolištva, ako je leta 1874. v Nevesinju počila prva puška ob vskliku: Živio hrvatski kralj! Kdo more zameriti njemu, biskupu, kdo bi ga ne pohvalil, ako on navdušeno pritrjuje tem tradicijam; ako je pripravljen žrtvovati za nje svoje življenje, kakor je je vse posvetil njim?!

On govori in dela po duši in po vesti ter spaja interese Cerkev, Hrvatske in monarhije, umevajoči nalogo te poslednje na Iztočno tako, kakor jo mora umevati po njeni zgodovini, po njenem položaju, njeinih interesih. Po duši in po vesti je govoril tudi v Zagrebu.

Radi posvarila, ki je je prejel od dvorne pisarne, začele so slavožrske novine, zlasti one v Budimpešti in na Dunaju, pevati od veselja. O posvarilu samem nočem govoriti iz lahko razumljivih razlogov. Ali po komentarjih, o katerih bi se moglo reči, da so avtorizirani, daje se sklepati, da so se dunajske in budimpeštanske novine nekoliko prenašale. Ti komentarji pravijo, da je bilo posvarilo izdano jedino le iz mednarodnih ozirov. Merodajni krogi nočejo, da bi one vlasti, ki so podpisale berlinski dogovor, mislile, kakor da bi habsburška monarhija hotela zlorabiti kitajske homatije za definitivno rešenje bosanskega vprašanja, v zmislu formalnega utelešenja. Od todi torej — sodé po onih komentarjih — posvarilo. Puščam na strani vsako razpravljanje o tem. Samo smešne se mi zde budimpeštanske in dunajske novine, ki so v svojem židovstvu nasprotno toliko cerkvi kolikor duhovščini, a bi hotele sedaj učiti nadbiskupa Stadlerja, kako treba, da se vede cerkven dostojanstvenik in kako treba, da dela. Da je Stadler rekel per absurdum, da je Bosna madjarska kolonija, videli bi, kako bi ga slavili v Budimpešti! Budimpeštanske novine bi se ne brigale za to, da je Stadler s to izjavo napravil delikt, kakor Hrvat in kakor škof. On bi užival celó njih milost radi tega delikta. No, sreči in Bogu bodi hvala: dr. Stadler je človek na svojem mestu. On je človek velike ljubavi in velikega dela, njega ne bo krik dunajskih in budimpeštanskih listov motil ni najmanj. Kar se pa tiče Hrvatov, naj jih ta krik, pomešan s slavospevi ministru Kallayu, napravi dvostruko previdne in skeptične nasproti temu ministru. Židovski in framsonski listi, toliko nemški kolikor madjarski, naj le nadaljujejo svoj krik proti nadbiskupu Stadlerju. Z njim je pravo, z njim je njegovo globoko prepričanje, z

njim je mirnost njegove vesti, z njim sta ljubav in priznavanje hrvatskega naroda.

Dinko Politeo.

Med Adrijo in Bačo.

Obili službeni posli, narodno delo, razburljiva služba, vse to je tako uplivalo na moje itak slabotno zdravje, da sem bil že malo živ. Ko se je pa k vsemu pridružila še velika vročina, nvidel sem, da ni drugače nego da pustim službo za par tednov ter se grem odpočit kam v hlad, da se pomirijo razburkani žveci ter popravi moje slabotno zdravje. Začetkom sem mislil, da bi šel v Kamnik, kjer sem že bil pred par leti, a slednjič sem se odločil za svojo domačo, rojstno vasico, kar je imelo pred Kamnikom to prednost, da sem bil tu rešen vseh stroškov. In to je morda za nas, ki nimamo generalnih plač, — glavno.

Kaj posebnega nisem doživel, to je res. Vendar sem zbral nekatere prejete utise in spomine, da jih v naslednjem podam čestitim čitateljem »Edinosti«. Stori bi bil to že poprej, a ustrašil sem se strogo-stvarne kritike, ki jo je prinesel neki slovenski list o »Izletu v Benetke«. Moj Bog, kdo bi se pa tudi ne ustrašil! To bi bilo grozno, ko bi prišel ta ali oni kritik, pa bi napisal grozno obsodbo, da ono, kar sem napisal, »ni duhovito«. To bi bilo strašno! Zato sem tudi dolgo omahoval. Že sem mislil, da bi slameo vlekel: ali bi, ali ne bi? Kar mi je šinila v glavo misel: bo imel morda kakov slovenski kritik priliko, da napiše zopet kak podlistek in si s tem zasluži honorar, a gospica Mrakova dobi morda zadoščenje, vidé, da so tudi drugi ljudje izpostavljeni takim kritikam kakor ona . . . Odločil sem se torej, da napišem svoje spomine, pa naj velja, kar hoče . . .

Odločil sem se torej, da napišem spomine in utise, ki sem jih dobival za časa svojega tritedenskega bivanja tam ob izviru bistre Bače, v vnožju Črneprsti in Porezna. A kje naj začnem? Ali naj začnem pripovedovati, kako sem jedel kislo mleko in ržen kruh tam gori v »Goriški Švici«? No poskusim!

Nekega dne začetkom meseca julija sedel sem opoludne, ob tri četrti na eno, v poštenu vlakcu, namenjenem v Gorico. Meni nasproti je sedel neki debeluh, ki je mej svo vožnjo do Gorice smrčal kakor kovaški meh. Meni na desni je sedela neka mlada dama, a v Nabrežini je pristopil še jeden mlad gospod. Vso vožnjo nismo spregovorili ni besede in jaz sem se naslonil v svoj kot ter spal, kakor moj vis-a-vis, le s to razliko, da nisem tako smrčal.

V Gorici sem izstopil ter sel v omnibus, s katerim sem se odpeljal do glavne pošte. Tam sem izstopil, oddal mali ročni kovček, vzal vozni listek za ponočno pošto do Tolmina, a potem poiskal svojega prijatelja — duhovnika.

Umevno je samo ob sebi, da je najin pogovor takoj zašel na goriške homatije. Vendar se nisva nič prav vjemala. On je obsojal samo jedno stranko (bolje: nje prveke!); jaz pa sem obsojal — vseh!

Gospod mi je tožil, da društveno življenje v Gorici hira, da je čitalnica navadno prazna, ker inteligenca eden drugemu ne zaupajo itd., kar vse menda ni baš znamenje, da se »daní«, ali da se probuja katoliška ideja na Goriškem.

Tudi na večerji sem ostal pri gostoljubnem gosposu in ko sem se hotel posloviti, zatrjeval mi je, da mi senu ne mudi, dokler me ne vrže po stopnicah doli. Klepetala sva torej blizo do ednajste zvečer. Takrat pa sem menil, da skoro ne bi kazalo, da bi čakal,

kedaj me vrže po stopnicah doli, in poslovil sem: se od vrlega gospoda ter odšel v kavarno, kjer sem čital časopise ter čakal, da se odpeljem s pošto do Tolmina.

Mej Gorico in Tolminom — do Boveca — vozijo v najnovejšem času vsaki dan po tri pošte in to menda od 1. septembra t. l. Poprej sta vozili dve pošti. Jedna po dnevu, druga po noči. Radi zveze po baški dolini sem si jaz izbral ponočno pošto, kar je imelo pred podnevno pošto tudi to prednost, da je bila ponočna vožnja ob poletni vročini gotovo prijetnejša, nego bi bila po dnevi.

Z mano vred peljale so so z isto pošto tri ženske, katere sem po govorici takoj spoznal za Tolminke. In čuvšemu, po par letih, zopet enkrat govorico domačih hribov, bilo mi je tako prijetno! Tako milo mi je donela na uho govorica mojih hribov in tako prijetno, tako mehko mi je bilo okoli srea . . .

Nisem se peljal do Tolmina, ampak izstopil sem poprej ter obiskal na poti čestitljevega župnika, poznanega uzornega duhovnika in velikega človekoljuba, kateri je bil tudi moj najboljši učitelj, kateri mi je izkazoval vedno ljubezen in naklonjenost ter mi jo skazuje še danes, kateremu se imam mnogo, mnogo zahvaliti. Jaz pa sem videl in vidim še danes v njem najzornjšega duhovnika in človeka, kar sem jih poznal in kar jih poznam.

Tudi oni dan sem bil prijazno vsprejet od njega in njegovih svojcev in niso me pustili takoj naprej. Ostal sem torej, dokler mi je sploh bilo mogoče.

(Pride še.)

V Trstu, dne 21. sept. 1900.

Taki smo in — sramujmo se!

Neka narodna trgovska tvrdka iz Dalmacije dopisuje vsem strankam v hrvatskem jeziku. Med tem pa, ko dotične interese vane nemške in italijanske stranke odgovarjajo tudi hrvatski, odgovarja neka slovenska stranka iz Mirna pri Gorici imenovani: tvrdki sledeče:

Merna li 19/8

Sigr. X. Y.

negosjante e deposito di una calita
Zara — Sara
Dalmita.

laavizavo da agi laspedito una casa marcato T. P. N. o 141, 50 paja grovotini noma prego da pagare subito veča e nova conto, zemeljo in suo negosio žc sempri pino del sarponi. Vila salute Constima

G. P.

Na dopisnici pa je pritisnjen velik pečat, na katerem je natisnato v slovenskem jeziku: P. T. — Miren čevljar in posestnik. Tega trgovca zasmehujejo sedaj skoro vsi pametni ljudje v Zadru. Da je pisal v materinem jeziku, ne bi bil napisal gotovo nikdar tolikih bedastoč, storil bi bil svojo narodno dolžnost, osobito obzirom na to, da mu dopisuje dotična tvrdka v hrvatskem jeziku, a ne bi bil tudi žalil velikega slovenskega pečata, katerega je pritisnil na odprto dopisnico.

To je pač kričoč izgled, kaki smo mi Slovenci! Potem pa se čudimo, da nas svet ne spoštuje, da nima nikdo respekta pred nami! Če bi kdo pisal knjigo izgledov za metanja samega sebe, bi pač na prvem mestu navajal — nas Slovence. Rojaki! Hudo je to, boli, peče in poganja rudečico srama v lice. Vzlasti za javno slovensko glasilo je grenak hip, ko mora klicati svojim rojakom: Sramujmo se!!

Politični pregled.

V TRSTU, dne 21. sept. 1900.

Volitve v Primorju. Pravega volilnega gibanja še ni opaziti v naših krajih,

pač pa je v vseh krogih, ki se zanimajo za politično življenje, najživahnejše ugibanje: o kandidaturah, o šansah in o eventualnih kooperacijah na bodičih volitvah. Glede Istre je po našem menjenju možno pozitivno reči, da bo v kmečkih občinah vztočne Istre voljen naš človek, v skupini mest, s katerimi voli tudi trgovinska zbornica v Rovinju ter v skupini veleposestva Italijana. Glede izida volitve poslanca za V. kurijo in za kmečke občine zapadne Istre, je absolutno nemogoče kaj reči niti s približno gotovostjo. Ako bi bile razmere normalne in ne postavljene na glavo, ako ne bi nas učile žalostne skušnje, kako se v Istri delajo volitve, tako, da iste niso odsev odnošajev in razmerja v deželi, da niso produkt javnega menenja, oziroma volje večine volilcev v dotični skupini — kakor bi jedino odgovarjalo duhu konstitucionalizma — ampak produkt samovoljnosti neke volje, ki se more vzdrževati in uveljavljati le tako, da se duh konstitucionalizma in slobode duši; ako ne bi vedeli, da vsaj do sedaj v Istri nismo imeli volitev, ampak le gigantsko borbo med nasiljem in odporom onih, ki se bore za pravico slobodnega izvrševanja svojega volilnega prava — ako ne bi vedeli vsega tega in ako ne bi imeli teh žalostnih skušenj, bi mogli reči z absolutno gotovostjo, da zmagamo mi in častno v V. kuriji in kmečkih občinah zapadne Istre! Tako pa moramo pričakovati, da bo na teh dveh volitvah jeziček tehtnice omahoval sem in tja in da vzlasti v skupini kmečkih občin odloči le malo glasov, na katero stran se nagne tehtnica.

Veliko bo odvisno od postopanja vladnih organov. To je sicer prav žalostno in obžalovanja vredno, ako vladni organi morejo in smejo korigirati javno voljo. Ali je tako. In s tem kar je, moramo računati. Kdor je bil kedaj na političnih volitvah v Istri, ta ve, kako vladni komisarji — vzlasti tam, kjer je izid dvomljiv — lahko odločajo že s tem, da ne vidijo nič, ko volilne komisije korigirajo srečo, da ne govorimo o direktnem pritisku od strani državnih organov na neuko in boječe ljudstvo potom straženja in groženj, kakoršen pritisk od sedanjih časov ni spadal ravno med redkosti v deželi istrski. Veliko je torej odvisno od tega, kako direktivo so dobili vladni organi; pa tudi če so dobili direktivo, kakor si jo želimo mi: v zmislu stroge objektivnosti, še ne smemo biti optimisti, da bi mislili, da smo na varnem.

Tu navstaja kočljivo a povsem opravičeno vprašanje: da-li bodo oni, ki so izdali direktivo, znali tudi upotrebiti potrebno energijo, da prisilijo te organe v to, da bodo tudi sledili dani direktivi! Kdor pozna razmere, kdor pozna — da ne govorimo o načelnem političnem in narodnem somišljenstvu raznih podrejenih organov z vladajočo kliko — ti ste mnogoštevilne vezji, ki spajajo prve z drugo po osebnem prijateljstvu, boterstvu in marsičem drugim, ta bo umel, kako opravičeno je to naše vprašanje. Stvari stoje torej tako, da mi Slovani lahko zgubimo en mandat, oni v zapadnih kmečkih občinah; istotako lahko pa tudi obdržimo tega in pridobimo onega V. kurije.

V Trstu je mnogo govorjenja, a pozitivnega se ne ve ničesar. Socijalistiške skupine so se baje dogovorile, da postavijo kandidata za V. kurijo iz one skupine, za katero se izreče večina. A tudi ime urednika »neodvisnega socijalističnega lista« »Avanti«, Richarda Camberja, sili v javnost. Imeti utegnemo torej dva »socijalistična kandidata«. V laškem taboru vlada menda še zmešnjava. Čuti je celó glasov, da progressovska stranka proglasi zopet politiko abstinence. Po moralnih izpodtikljajih te stranke v zadnjih časih in po nevrednem postopanju nje dosedanjih

izvoljencev bi se temu ne čudili nimalo. Svariti pa moramo naše rojake, naj se ne varajo nikar in naj se ne udajajo nikakim nadam, da bi se nam šanse zboljšale vsled tega. To bo le maneuver, igra z besedo. Čujemo namreč, da se progress res ne udeležijo volitev, da pa volilno akcijo prepusti tako imenovanim «demokratom». Kdor pozna naše razmere, vé, da bomo imeli proti sebi iste osebe in iste mahinacije, le zastava bo nosila drugo ime. Nas bodo zanimala seveda najbolj volitve za V. kurijo in za IV. skupino, nekdanji Nabergojev mandat. V peti kuriji bomo morda važen činitelj, ker utegne priti do ožje volitve. Glede IV. skupine stoje stvaritaki, da bi mogli zopet pridobiti ta mandat, ako bodo vladine odredbe drugačne nego so bile zadnjič. Če pa bodo signori zopet imeli slobodno roko, potem se pa le sprijaznimo z mislijo: lasciate ogni speranza. Ali naj bo tako ali tako: naša dolžnost je, da z vso odločnostjo stopimo v boj za pridobitev tega mandata in mi smo uverjeni, da naši okoličani tudi letos store svojo dolžnost v polni meri. Nekaj dosežemo prav gotovo, kar je vredno dela, truda in žrtev nas vseh: volitve naj dokumentirajo našo ekzistenco in znajo tudi naše pravo na tej zemlji!

Sedaj bi imeli govoriti še o volitvah na Goriškem. Za danes opuščamo to z ozirom na žalostne razmere v našem taboru. Usojamo pa si opazko, da bi morali vsaj za volitve ozirati na skupno narodno stvar utegniti meje domačega boja, da ne bo narodne nesreče in vrhu nesreče še narodnega škandala!! Videant — rojaki!

XX. settembre. Včeraj je slavila v Rimu združena Italija »narodni praznik«, obletnico prenehanja papeževе posvetne oblasti. Le to jim je grenilo veselje, ker se ni dvor udeležil slavja zaradi globokega žalovanja. Laški lista pa se tolažijo, da je za prihodnje leto kraljeva udeležba zagotovljena.

Iz Belegagrada pišejo v »Information« nastopne zanimive vesti: Za prejšnje ministerevstvo dra. Gjorgjevića se bližajo, kakor moremo zagotoviti z vso gotovostjo, jako hudi dnevi. Uradni list je, kakor znano, objavil — kar celó v Srbiji ni bilo do sedaj v navadi — jako pikantnih vesti o različnih izdatkih iz dispozičijskega fonda za privatne namene gospodov ministrov. Mej tem figurirajo tudi dve večji svoti kakor stroški povodom famoznega procesa radi »atenata« na Milana in sicer izza časa, ko je bil že davno zaključen ta proces, da, ko je bil največji del pravnih stroškov že iztirjan od nesrečnih žrtev milanističnega justičnega umorstva. Na zaključku tozadevne ministerijalne objave je čitati tudi dokaj razločno grožnjo proti prejšnjemu kabinetu, da se, čim bodo knjige natančno pregledane, odloči, da-li naj se isti postavi pod obtožbo? Kakor čujem iz dobro obveščenih krogov, so na dvoru že sklenili da je ministerstvo Gjorgjevićevo staviti pod obtožbo. Dotični predlog ima iziti iz skupščine, ki se snide koncem meseca decembra. Vse kaže torej, da bomo skoro zopet imeli senzacionalen proces v Belemgradu. — Kar se tiče razmerja kralja Aleksandra do svojih starišev, vam morem javiti, da kraljica nadaljuje neutrudno v tem, da nadleguje svoje prejšnje prijatelje z odprtimi dopisnicami najordinarnejše vsebine, da pa te dopisnice ne prihajajo več na svoj naslov. Razkralj je že storil resnih poskusov, da bi se zopet spravil se svojim sinom, ali ni mu se posrečilo. Na te poskuse dobrikanja je dobil ta odgovor, da so mu, ne da bi bil zahteval to, poslali na Dunaj ves mobilijar in vse njegove stvari. Tudi obvestili so o tem vse tuk. liste. Za sodbu, na kaki stopinji je ogorčenje kralja Aleksandra proti svojim starišem, naj služi nastopno dejstvo:

Mladi kralj se je izrazil večim uglednim osebam, da svojima roditeljema noče in ne more nikdar več dovoliti pristopa v deželo, ker sta se pokazala njega najhujša sovražnika in mu delata večo škodo, nego najzagriženeji nasprotniki dinastije Obrenovičev.

Ubogi narod srbski, ko dajejo take izglede razsula ravno oni, ki bi ga morali dovajati do sreče, do blagostanja, do ugleda, ter ga povzdigati do onega mesta, ki mu je že po geografski legi prisojeno v veliki rodbini Slovanov!

Tržaške vesti.

Naša šolska mizerija! Nastopna dva slučaja nam zopet živo dokazujeta, kako koperuče slovenski stariši po narodni šoli.

Pri svetem Jakobu na družbeni šoli se je prigrasilo toliko otrok, da je moralo vodstvo že koj drugi dan vse prosilce odvrniti, ker so razredi vsi prepolni.

Na rojanski pripravnici se je oglasilo 70 učencev, sprejetih je bilo pa samo 47. Kam pojdejo drugi? Ali v laške, ali se vrnejo zopet v prejšnje razrede?! — Pred to žalostno alternativo stoje ti otroci in njih stariši. Slovenski stariši v Trstu res ne vedo več, kam naj svoje otroke pošiljajo v šolo, če jih nočejo raznaroditi v laških brezverskih mučilnicah.

Tudi na nemški šoli via Fontana se že drugi dan zaključili vpisovanje, in vsi, ki so se oglasili pozueje (in teh je bilo mnogo Slovencev iz Trsta in bližnje okolice), so bili odklonjeni.

V Trstu so res žalostne razmere. — Magistrat noče pripoznati našega števila; vlada sama se noče zameriti magistratu: torej nam tudi ona odvrača prošnje za ustanovo šol. —

Čudne razmere, prave avstrijske razmere! Koliko let naj še čakamo na slovenske šole v Trstu?!

Mislím, da zdaj spozna vsakdo, da je bil skrajni čas za naše obupane očete, da kaj store, in nikdo se ne sme čuditi, ako so se začeli obračati do slovanskih bratov z manifestom, da bi jim oni pomagali vzdrževati, oziroma množiti slovenske šole v Trstu, ko nas lastna država noče poznati!

Poziv. Oni očetje, oziroma stariši, ki so hoteli svoje otroke pošiljati v Rojan v šolo, a niso bili vsprejeti, so nujno naprošeni, naj se jutri ali najdalje pojutrnjem — kadar je komur bolj priložno — zglasijo v »Tržaškem podpornem in bralnem društvu«, ulica Stadion št. 19, kjer izvedo, kako in kaj se je ukrenilo.

Da se resnice prav spozna, treba je čuti dva zvana. Prejeli smo in objavljamo: V cenjeni »Edinosti« št. 210 je bil dopis od sv. Ivana, v katerem neki »svetoivanski rodoljubi« napadajo našega duhovnega pomočnika, g. Ivana Zupančiča. Ker so oni »svetoivanski župljani« javno nastopili proti g. Zupančiču, upamo, da slavno uredništvo vsprejme tudi te vrstice v obrambo našega g. kapelana.

Gosp. kapelanu očitajo »svetoivanski župljani«, da je znane narodnjake javno grdil v cerkvi. Zakaj mu očitajo, da je napadal »znane rodoljube«? Predbacivati mu hočejo, da ni naroden, ker škoduje narodu s tem, da napada »znane rodoljube«. Kolikor je nam znano, ni on nikdar napadal slovenskih rodoljubov, pač pa je s propovednice doli svaril ljudstvo, naj ne posluša onih, ki hočejo spraviti ljudstvo ob vero. On ni imenoval nikdar nikogar; ako pa se je čutil kdo izmed »znanih rodoljubov« prizadetega...

Dalje mu očitajo, da je popolnoma zanemarjal pouk v šoli. Zanemarjal ga je v resnici, a le v toliko, kolikor se mu njegove stanovske dolžnosti zabranjevale poučevanje.

»Svetoivanski župljani« pravijo nadalje, da je bilo treba našega g. kapelana iskati vedno le v krčmi za vsako cerkveno opravilo. Največji pijanec hodi vsaj spat domov, le svetoivanski kapelan naj bi bil vedno le v krčmi; v krčmi naj bi bival, v krčmi naj bi tudi spal?!

Da je gosp. kapelan tožil o prevelikem delu, to priznavamo vsi; ali kdo naj verjame trditvi »svetoivanskih župljanov«, da pri sv. Ivanu ni dela, kedó jim bo še veroval, ako pomislimo, da šteje naša župnija okolo 8000 duš, ako pomislimo, da bi morali pri sv. Ivanu trije duhovniki opravljati cerkvena opravila, a da jih opravlja sedaj, izvzemši pisarniške posle, skoro izključno g. kapelan sam.

Koliko more biti resnice na oni trditvi, da je preč. g. župnika tožaril škofa, to ve revzvišeni najbolje. Mi vemo le toliko, da bi nam prevzvišeni škof gotovo pritrdil, da gosp. kapelan ni opravljal tega ovaduškega posla.

Kaj hočemo reči pa na ono trditev: »kaj more meni škof«? Nam je g. kapelan zatrdil, da ni nikoli izrekel teh besed in se nam zdi tudi zelo neverjetno, da bi se bil tako izrazil proti svojemu cerkvenemu predstojniku.

»Svetoivanski župljani« pravijo, da na slovesni maši že dolgo ni bilo propovedi. To je res, a povedati bi bili morali tudi, da je g. kapelan koncem šolskega leta v cerkvi ozanil, da za sedaj radi vročine ne bo propovedoval, da bo imel vsaj na ta

način nekoliko počitnice, kakoršnje je imel vsikdar poprej v svoji službi.

»Župljani« pravijo nadalje, da je »baje« dogovorjeno, da se pri sv. Ivanu odpravijo slovenske propovedi. Če so gotovi, čemu oni »baje«? Ako gg. »župljani« morejo našemu g. kapelanu očitati tako izdajstvo, zakaj ne prinesejo boljših prič na dan, nego ljudstvo, ki je pri maši ob 9. uri? Pozivljamo Vas, »župljani«, dokažite mu! Mi Vam povemo pa le toliko, da je g. kapelan pripravljen prisesti pred božjim razpelom, da ni res, da bi bil s komur si bodi dogovorjen za to, da bi se slovenske propovedi odpravile iz sv. Ivanske cerkve!

Ali naj odgovarjamo na ono »kegljanje« do polunoči, ko vemo, da g. kapelan ni bil nikdar na kegljišču brez sestre, oziroma bratov? Čemu so torej spravili tudi to v javnost? Mari tudi to jedino le radi onega »napada« v cerkvi na g. župnika? Mi smo čitali oni grozni »napad« in izjavljamo, da oni »napad« na preč. g. župnika ni dal najmanjšega povoda »župljanom«, da bi se morali zateči k javnosti. Iz onega »napada« ni razvidno drugo, nego to, da se je g. kapelan hotel braniti pred očitanki in napadi onih, ki ne zahajajo v cerkev in ki ne poslušajo cerkvenih propovedi!

Čemu so torej g. »svetoivanski župljani« napadali g. kapelana? So-li hoteli braniti vero in cerkev, ali narodnost slovensko?!

Mi mislimo, da bi gg. »svetoivanske župljane« spravili v veliko zadrego, ako bi se oni drznili trditi, da so ga napadli v »Edinosti«, da bi branili vero in cerkev.

Glede narodnega mišljenja izjavljamo sledeče: G. kapelan ni nikdar in nikjer zagrešil najmanje proti slovenski narodnosti, temveč je vedno in povsod vršil svete narodne dolžnosti kakor zvest slovenski sin. Podpiral je revne slovenske dijake, prosjačil je okoli za slovensko dijaško ustanovo, daroval je družbi sv. Cirila in Metoda, daroval je tukajšnjemu otroškemu vrten, člen je različnim slovenskim društvom itd. Kaj zahtevate še od njega? Čudno, da tudi tega ne prišteвате njegovi — nervoznosti!

Radi vere in radi narodnosti torej niste napadli g. kapelana. Priobčili ste samo radi povsem drugačnih vzrokov — in to je zelo nevarno oročje, ki bi znalo včasih rezati na obe strani. Glejte torej, kaj delate!

Kričee izgled. Z Grete nam pišejo: Cenjeni gospod urednik! Ko se že sedaj skoro povsod govori o ljudskem štetju, ki je za nas Slovence od ne male važnosti, dovolite mi, da Vam navedem poznani mi slučaj, iz katerega lahko razvidite, kako pošteno se je z nami postopalo pred 10 leti.

Bil sem doma in sedel na kamenem stolu pred hišo: kar se je prikazala velika postava z veliko trebušino, pravi slovenski Brdavs, kakor govori o njem Martin Krpan — samo da je bil ta Brdavs najbrže pošten Slovenec, a naš Brdavs, o katerem govorimo danes, je bil italijanski podajač. — Pozdravil je lepo po domače: »Dobar dan žene!« Naše žene-perice so lepo odzdravile: »Bog daj, gospod kapovila, kaj bi radi?« Ah, nič slabega, je odgovoril gospod kapovila, samo nekaj bi rad zapisal. Iz-pod pazduhe je potegnil šop spisov, prebiral nekaj časa in ko je našel pravega, je povprašal žene: »Vi znaste vsi laško, kaj ne?« »Eh, vraga znamo«, mu je odgovorila moja mati, »nekaj le za silo, tako da nas ne prodajo!« »Ben, ben, zadosti je«, je odgovoril on in zapisal lepo vso družino med Italijane, pobral svoja kopita in odšel. Jaz sem nekako čudno gledal gospoda kapovila ali nisem si upal, da bi mu kaj rekel, ker nisem vedel prav za prav, kaj da namerava s tem. Takrat smo bili, žalibog, premalo poučeni; letos pa, ko prireja naše politično društvo »Edinost« shode, na katerih se naše ljudstvo poučuje o važnosti ljudskega štetja, nadejam se, da si nobeden naših kapovil ne bo več upal postopati na način, kakor se je postopalo v omenjenem slučaju. Vsaki naj lepo pogleda, kaj je zapisal gospod kapovila v dotično polo. Ker pa ti naši vsemogočni kapovile navadno le ob delavnih hodijo okolo, ko ni naših mož doma, priporočam slednjim, da dobro zabičajo svojim ženam, kako morajo postopati, ko se bodo bližali magistratni uradniki, vršči ljudsko štetje.

Narodno orožje! Ker je slavni Hortis rekel nekdanj, da je kamen naše narodno orožje (no, odpustite mu, saj druge »modrosti« še ni izrekel za časa svojega poslaniškega — nedelovanja! Op. stavčeva), moram povedati ta le slučaj:

Včeraj sem šel od sv. Jakoba doli po stopnicah proti mestni šoli v ulici Media. Bilo je baš ta čas, ko so bile vse ulice polne otrok. Prišedši v podnožje stopnic me je vzbudilo iz moje zamišljenosti (mislim sem si, koliko prodane naše krvi je med »laškim« otroci!) nekaj težkega na vrhu glave!

Bilo je to kup ilovice, ki je iz ulice Molina a vento priletela — na mojo glavo! Zraven stoječi ženi je priletel pa kamen v hrbet in je bila tudi neka učenka lahko ranjena.

Jaz sem zalotil enega teh mladih junakov. Ali kaj storiti, ko je to le otrok?! Ti Hortisovi junaki so vsi laških rodbin sinovi: zato naj nikar ne govori več, da je kamen naše narodno orožje!

Stare pošne znamke, glaseče se na goldinarje in novčiče, ostanejo v prometu le do 30. septembra t. l., izvzemši poštno-hranilne listke in davčno-položne listke. Stare pošne znamke pa je moči zamenjati z novimi do 31. decembra t. l. na vseh e. kr. poštah uradih. Zdela se nam je dolžnost, da opozorimo na to naše občinstvo.

Ti niso »sloveni«! Pišejo nam: Povodom velikega ognja, ki je bil te dni v Pierisu v Furlaniji, so se posebno odlikovali tamošnji orožniki Gerl, (ki je šel v smrtno nevarnost, da je rešil jedno človeško življenje) Pogorele in postajevodja Mahnič.

Tudi laški listi omenjajo te vrle može in njih krasne čine; ker so pa pozabili povedati, da so bili to Slovenci, ki so šli v nevarnost za svoje življenje, da so rešili — Italijane — smo morali povedati mi to, osobito v odgovor na grdenje, ki se ponavlja dan na dan, da smo — barbari!

O izletu v Ljubljano imamo poročati, da je železnica zvišala vozno na 4 gld. in 30 novčičev. Ker smo o prejšnjih izletih plačevali le po 3 gld. 50 nvč., so se prirejevalci izleta takoj obrnili na Dunaj do generalnega vodstva, da nam povedo najnižjo ceno. Upanja pa je malo, ker — — — no, molčimo za sedaj!

Ko vdobimo odgovor, ga prijavimo v »Edinosti«.

Novo vino jo prepovedano javno točiti pred 16. oktobrom tega leta. Kdor bi se pregrešil proti temu predpisu, kaznovan bo z globo do 200 K.

Z naših sodišč. Na tuk. deželnem sodišču so bili včeraj obsojeni: 36-letni Alojzij Maylender, ker je s črnilom omazal neko hišo na Korzu, v tri mesece ječe in v plačilo odškodnine v znesku 157 kron. — 50-l. Ivan Masutti iz Trsta, ki je skušal dne 7. prošlega meseca nekemu tukajšnjemu lekarju ukrasti zlato uro in verižico, je bil obsojen v 10 mesecev teške ječe, in sicer z ozirom na to, da je bil že prej zaradi tatvine kaznovan. — Istotako radi poskušene tatvine v škodo gostilničarja Ivana Zgobina je bil 25-letni Josip Zlatoper iz Milj obsojen v 10 mesecev teške poostrene ječe ter v postavljenje pod policijsko nadzorstvo. — 29-l. Edvard Pahor iz Trsta, ki je poskušal osvojititi nekega aretiranca, je vdobil zaradi javnega nasilstva 4. mesece teške ječe.

Aretiranje. Policijski oficijal Titz je včeraj aretiral 25-letnega krojača Gvida Framontini, ker je izvršil več goljufij v skupnem znesku 600 K.

Na delu ponesrečil je včeraj jutromizar Fran Gosvodič; delal je na neki strehi v tergestu ter padel z višine drugega nadstropja in si zlomil neko kost v bokih. Ponesrečenece so spravili v bolnišnico.

Pazite na svetilnice s špiritom! Sinoči ob 8. uri si je 19-letna pevka Alda Eder v Café Chantantu »Alle gatte« žgala lase ter o tem prevrgla svetilnico na špirit; obleka se ji je unela ter se je nesrečnica nevarno opekla po spodnjem delu telesa. Na rešilni postaji so ji podelili prvo pomoč. To je tekem dveh mesecev drugi tak slučaj v isti kavarni.

Dražbe premičnin. V soboto, dne 22. septembra ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. e. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: v ulici Foseolo št. 2, hišna oprava; pri sv. Mariji Magdaleni spodnji št. 258, prešči; v ulici dello Segaglio št. 258, hišna oprava; v ulici dei Fabbri št. 7, voz.

Umrljivost v Trstu. Od 9. do vstevši 15. septembra je umrlo 50 moških in 44 ženskih, skupaj 95 oseb, proti 71 v isti dobi alanskega leta, in sicer 31 starih do 1 leta, 9 do 5 let, 2 do 20 let, 9 do 30 let, 9 do 40 let, 17 do 60 let, 14 do 80 let in 4 nad 80 let. Povprečna umrljivost tega tedna znaša

29.4 od tisoč. Smrt je povzročila sušica v 16, bolezní v sopilih v 10, enteritis v 0, legar v 1 slučaju, škrlatica v 1 in krup v 1 slučaju.

Vremenski vestnik. Včera: toplomer ob 7. uri jutraj 19.0, ob 2. uri popoldne 23.7 C°. — Tlakomer ob 7. uri jutraj 766.9 — Danes plima ob 8.19 predp. in ob 8.8 pop.; oseka ob 2.1 predpoludne in ob 2.14 popoldne.

Otroški vrtec v Rocolu je končno, po tolikih zaprekah, začel delovati v ponedeljek dne 17. septembra.

Ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda pa je imela in bo še imela pri tem veliko nepričakovanih stroškov, da si ne ve nikakor pomagati drugače, nego da dne 14. oktobra priredi domačo zabavo v otroškem vrtu v Rocolu.

Vabimo torej vse rodoljube v Trstu in okolici, katerim je le količjak pri sreči napredek naroda, da pridejo na ono veselico in tako z neznatno svotico pripomorejo reševati naše ljudstvo potujčevanja.

Kako potreben je bil otroški vrtec v Rocolu, kaže nam piščlo število otrok, vpisanih prve dni. Da ste videli one boječe, omahujoče matere s svojimi otročiji, kako so se v strahu, brez prepričanja, brez zaupanja bližale otroškega vrta. Pa saj ni čudo. Saj nimajo nikogar, ki bi jih poučil, da smo njih prijatelji, njih zavezniki, ter da jim hočemo pomagati!

Priskočite torej vsi na pomoč, vsakdo po svojih močeh, da bomo mogli nadaljevati začeto delo in da je tudi častno izvršimo.

ODBOR

ženske podr. družbe sv. Cirila in Metoda.

Pevsko društvo »Kolo« vabi na vrtno veselico, ki jo priredi v nedeljo, dne 23. septembra 1900 na vrtu šole družbe sv. Cirila in Metoda pri sv. Jakobu (ulica Giuliani štev. 28) pod vodstvom gospoda pevovodje F. Pertot-a. Začetek veselice ob 4. uri popoldne. Vstopnina 40 stot. (20 nvč.)

Ta veselica je zadnja, ki jo priredi pevsko društvo »Kolo« letošnje leto. Nadejamo se, da nas slavno občinstvo obišče v velikem številu, ter nam tako omogoči vstrajanje in delovanje za narod.

Odbor.

Brivec je izšel. V njem je čitati »protest« drž. posl. Angeli-ja na »nagrobnice«, katero mu je postavil Brivec, in o sklepu mestnega sveta, z ozirom na sedež imenovane možakarja.

Zavarovalnica za govejo živino v Trebčah priredi dne 23. t. m. ob 4. uri pop. na dvorišču konsumnega društva javno tombolo, katere čisti dobiček se porabi v društvene namene.

Dobitki bodo: terno kokoši, činkvina jagnje, 1. tombola južica in 2. tombola prašič.

Karte stanejo po 40 stotink. — Po končani tomboli bo v prostorih »Kons. društva« svirala godba.

Z ozirom na veliko važnost takih zavarovalnic se nadeja velike udeležbe od strani bratov-okolčanov in rojakov iz bližnjih kraških vasi.

Odbor zavarovalnice.

Opomba. V slučaju slabega vremena se tombola odloži na dan 7. oktobra.

Bratno društvo »Domovina« v Volčjem gradu bo imelo dne 23. septembra svoj letni redni občni zbor z nastopnim dnevnim redom: 1. Predsednikov pozdrav. 2. Poročilo tajnikovo o društvenem delovanju. 3. Poročilo blagajnikovo o skupnem proračunu. 4. Volitev novega odbora.

Vesti iz ostale Primorske.

× Shod volilcev v Babičih. Za v nedeljo popoldne je sklical dr. Leginja svoje volilce s Pomjansčine na shod v Babičih. Shod se prične takoj po veselici, ki jo priredi istotam pevsko bratno društvo iz Marziga, torej nekako okoli 5. ure popoldne.

× Štipendij za visokošolce. Razpisan je štipendij letnih 336 kron za slušatelje visokih šol s kvarnerskih otokov. Prošnje je vložiti do 15. oktobra t. l. pri e. kr. namestništvu v Trstu. Podrobne podatke je izvedeti na namestništvu, na e. kr. okrajnem glavarstvu v Lošinju, na političnem namestnem uradu v Krku in pri ravnateljih višjih šol.

Vesti iz Kranjske.

* Na gimnaziju v Kranju je letos vpisanih 504 učencev. Ker ima gimnazij

za prvih pet razredov vspešnice in šteje gimnazij torej 13 razredov, a je v gimnazijem poslopju prostora le za deset razredov, so porabili a učni sobi dve drugi dvorani, en razred pa je v mestni ljudski šoli.

* Dar knjižnice kranjske gluho-nemnice v zbirki raznih knjig za izobrazbo slepih in gluho-nemnih je poklonil gosp. Fr. Spindre, glavni učitelj v Kopru.

* Tovarno za žveplenke v Ljubljani je lastnik A. Tscherné (!) zaprl, ker so se delavci pismeno pritožili proti čudnemu postopanju napram njim, radi prenizke plače in proti upravi bolnišnice blagajne. Delavci so sedaj brez kruha.

* Odbor dijaško-podpornega društva »Radogoj« v Ljubljani ponovno pozivlja vse one dijake, ki se letos pri »Radogoj« prosili podpore, da svoj natančni naslov nemudoma naznanijo društvenemu tajniku g. Ivanu Plantanu, e. kr. notarju v Ljubljani, ker jim sicer priloge in podpore za prvi mesec ne bi mogel doposlati. Dalje naj naznanijo tudi univerzo, na katero so se vpisali, kar velja zlasti za nove štipendiste.

Odlikovanje. Sodni sluga v Kamniku, Jurij Klemenčič, je dobil srebrni zaslužni križec.

Štajerske vesti.

— Stieger se noče poboljšati! Celjski župan je dal namestništvu razglasiti novih državnoborskih volitev izvesti zopet samo v nemškem jeziku. Pol. društvo »Naprej« pa je pokazalo, da se noče pokoriti takemu ignoriranju Slovencev ter je v ta namen vložilo najodločnejši protest. Stiegerju bi morali enkrat dobro ušesa naviti, da bi mu ne bilo treba vsako stvar pripovedovati posebej in da bo slišal na obe ušesi, t. j. nemški in slovenski.

— »Domovina« pred porotniki. Minoli ponedeljek je stal pred celjskimi porotniki odgovorni urednik »Domovine«, ker je priobčil v listu poročilo o dogodku, ko je bil neki kmet v Dornovi pri Ptuj ustrelen, in sicer da je bil ustrelen po loveu Šegula. Ta poslednji se je čutil razžaljenega ter je tožil »Domovino«. Dasi so priče na porotni razpravi pod prisego izpovedale še več nego je tedaj pisala »Domovina« — je bil odgovorni urednik A. Beg obsojen na 200 K globe radi žaljivega predbacivanja kaznjivega dejanja in na 10 K globe radi zanemarjenja dolžne pažnje. Med porotniki sta bila dva, ki nista znala čisto nič slovenski.

Vesti iz Koroške.

Volitev župana in obč. svetovalecev, ki se je vršila dne 17. t. m. v Beli pri Železni Kapli je izpadla popolnoma ugodno za Slovence. Župan kakor tudi svetovalci so bili z veliko večino izvoljeni sami vrli slovenski narodnjaki. Živeli!

H katoliški veri je prestopil neki mlad zdravnik, rodem Žid. Dne 10. t. m. je bil krščen v cerkvi na Dvoru na Koroškem. Ljubezen do katoliške vere je v njem že v mladih letih vzbudila vzgojiteljica, ki je bila katoličanka. Ko je dosegel 24. leto, se jo dal krstiti. Kakor zdravnik je nameščen v Frankobrodu ob Majnu.

Razne vesti.

Umrl je v Predkrižju na Hrvatskem značajan slovanski rodoljub g. dr. Lovro Vidrič, odlični odvetnik v Zagrebu, rodem iz Kranjske. Bil je svoj čas tudi člen hrv. sabora. Slava njegovemu spominu!

Književnost in umetnost.

»Slovenka« IX. zvezek 1900. Tudi tej številki je priložena krasna slika: B. Ploekhorstova: »Gospod pri nas ostani«. Sliko spremlja kratka notica v »listku« s podatki o slikarju Bernardu Ploekhorstu in o prizoru, katerega predstavlja slika. — Zofka Kveder nadaljuje »Studentke«. Težko si misliti kaj bolj pretresljivega, nego je četrto poglavje »Studentk«. Ana prihaja polna sreče domov, kjer leži mrtva prijateljica, nesrečna samomorilka Šaša.... Ker smo že pri Zofki Kveder, povejmo še nekoliko o njenem »Misteriju žene«. S to knjigo se bavi namreč v navzoči številki pisateljica — začetnica, kakor jo je nekdo nazval v »Slov. Narod«, sama. »Naš hiperidealizem« je naslov članka, ki ga je

Zofka napisala na naslov svojih najvnihih in — zlobnih kritikov. Tako krepkih akordov, tako ostre obsodbe današnjih hinavskih razmer se niste čitali v slovenski knjigi. Z istim prečmetom se bavi »Obscurus« v »listku«. Ta neznanec dokazuje, da ga Marija Ana Zofkine knjige ni umela, ali pa je ni hotela razumeti. Kaže nam v markantnih potezih, kako je imenovana gospa »šolmajstrola« našo pisateljico, kako jej je podtikala stvari, katerih ni v njenih spisih. Pa nekdo tretji se oglašja za Zofko: nihče manjši nego Ivan Cankar v svojem »literarnem pismu«, ki je književno-zgodovinske vrednosti, ker nam razjasnjuje pisateljevo razmerje do pokojnega pesnika Ketteja in njegovih kritikov. To pismo je prava — bomba. Kdor se zanima za našo novodobno književnost, čitaj to pismo. — Bonifacij nam slika »Žalostne razmere naših delavk« po dunajskem »Documente der Frauen«. Spis: »Poštne uradnice« je ponatisnjen po »Slovenskem Narodu«. Tiče se aktualnega vprašanja ter je bilo vsekako primerno, da se ga je rešilo pozabnosti. Ker je pa »Narod« kmalu pozneje prinesel glas iz nasprotnega, poštne uradnice neprijaznega tabora, oglašila se je v »listku« gica. A. R. ter ostro zavrnila dotičnega dopisnika. »Junaške žene, vitezi častne legije« so lahko, zanimivo berilo. »Prava omika« dreza zopet v sršenje gnezdo. Ta razprava končuje z besedami: Proč s psedvoomiko filistrov, na ogenj z bon-toni, po katerih naj se dresirajo opice! Živel veliki duha in srea — živel človek! Članek je podpisan: Je marehe, suivez-moi! Feljton »Spolnila komaj je šest-najsto leto!... ga. Fr. — je zanimiv, a nekako prekratek. Zdelo se nam je, da ni popoln. In res nam je zatrdilo uredništvo, da je g. pisatelj poslal konec prepozno, ko je bila dotična pola že tiskana. Škoda! Vsekako pa izvem konec prihodnjič. S a n j i r nam je podal kratko, a ljubko-sentimentalno črtico: »Zakaj si odšla!«, ki se čita prav prijetno, kakor bi rekla g. Marija Ana: v srce segajoče.

Omeniti še nam je začetek črtice »Svak in svakinja«. Prvi del je zanimiv. Kako le izvede pisatelj — Bonifacij — ta osnutek? Pesniškega dela je to pot malo manj nego navadno. Z veseljem smo čitali Márice II. »Narodno« in Baeberlja »Pesem« in »Pesem o lepi Anici«. Še dve ženski moči sta zastopani v tem delu: Kristina s pesmico »Ah bojim se...« in Bogomila s kiticami: »Vele rože«. Nekako meglen pa se nam zdi Bonifacijev »Trnjevenec«.

»Listek« priporoča družbo sv. Mohorja in obiskovanje prve slovenske umetniške razstave ter prinaša nekoliko kratkih notic, ki utegnejo zanimati naše ženstvo.

Brzobjavna poročila.

Pl. Szell na Dunaju.

DUNAJ 20. (K. B.) Ministerski predsednik pl. Szell je popoldne prispel semkaj.

Ažij na srebro.

DUNAJ 21. (K. B.) »Wiener Zeitung« priobčuje: Naredba finančnega ministerstva določa v sporazumu z ogerskim finančnim ministerstvom o carinskih plačilih za mesec oktober »ožij« v znesku 21%.

WASHINGTON 20. (K. B.) Reuter javlja: Tukaj mislijo, da bo ameriška vlada odgovorila na nemško noto v obliki okrožnice velevlavstem. Ta okrožnica da ne bo niti brezpogojno pritrčila nemškemu predlogu, niti ga odklonila, nego ima le namen, da zagotovi nazorom ameriške vlade podpiranje od strani veselil.

Šah perzijski pojde v Carigrad.

CARIGRAD 20. (K. B.) Željam perzijskega šaha se je ugodilo ter je njegovega prihoda v Carigrad pričakovati konec tega meseca. Sultan mu da poseben vlak na razpolago.

Ustaja na Kitajskem.

LONDON 20. (K. B.) »Reuter« javlja iz Shangaia: Vest, da zahteva cesar Vilhelm, da se kaznujejo provzročitelji zločinov, predno se započne pogajanja, je napravila tukaj najboljši utis. Ker je sedaj v Shangaia varnost zagotovljena, opustili so konzuli svoje redne shode.

LONDON 20. (K. B.) »Reuter« javlja danes iz Takua: Zavezniki so danes jutro napali trdnjave v Pekingu. Hudo streljanje iz topov še ni ponehalo.

BEROLIN 20. (K. B.) »Wolff« javlja iz New-Yorka z dne 19. t. m.: Glasom poročil iz Washingtona bo danes kabinetna seja, v kateri se bo sklepalo o okrožnici nemške

vlade glede kaznovanja kolovodij na Kitajskem.

PETROGRAD 20. (K. B.) Lista »Peterbur. Herald« in »Birževija Vedomosti« odobravata okrožnico nemške vlade.

WASHINGTON 20. (K. B.) »Reuter« javlja: Kitajski poslanik Vutingfang predložil je danes na zunanjem uradu brzobjavko podkraljev južnih pokrajin, s katero isti prošijo vlado Združenih držav, da naj naloži svojim uradnikom na Kitajskem, da isti pričene pogajanja. Poslanik se pridružuje tej prošnji ter skuša pregovoriti ameriško vlado, da ista da inicijativo k pogajanju, kajti poslanik upa, da bodo druge vlade potem storile isto. Podkralja v Vutšoungi in Nankingu sta izjavila, da se zastavita za mir in varnost tujcev, ako velesile ne izkreatjo nadaljnih čet.

LONDON 20. (K. B.) »Times« javlja iz Shangaia z dne 18. t. m.: Admiral Seymour se je podal v Taku. Verjetno je, da se s poslanikom Macdonaldom snide v Tientsinu. Dobri kitajski viri poročajo iz Nankinga, da stranka, sovražna tujcem, dobiva vedno več upliva tamkaj proti podkralju Liukun-yi-u. Angleški poslanik v Tokiu, Setow, pride baje namesto Macdonalda v Peking, dočim prevzame poslednji Setowo mesto v Tokiu.

LONDON 20. (K. B.) »Reuter« javlja dne 12. t. m. iz Pekinga: Kolona generala Köpfnerja je prispela dne 11. t. m. jutraj v Liang-Kiaog. Mesto je bilo natlačeno bokserjev in cesarske vojske. Najprej so začeli streljati Köpfnerjevi topničarji. Potem so razstrelili mestna vrata z dinamitom. Nastal je boj po ulicah. Neusmiljenno so pobijali Kitajce. 500 mož je mrtvih.

Ustaja na Filipinah.

WASHINGTON 21. (K. B.) »Reuter« javlja: General Mac Arthur brzobjavlja iz Manila z dne 19. t. m., da so ameriške čete napale pri Movithu 800 ustašev ter da so se Amerikanci po trdem boju umaknili, a da so tudi ustaši prihodnjega dne zapustili svoje stališče. Amerikanci so zgubili 24 mrtvecev; ustaši so imeli 10 mrtvih in 20 ranjenih.

Vojna v južni Afriki.

LOURENZO MARQUEZ 20. (K. B.) Portugalec so ustanovili odbor, ki bode sprejemal begunce iz Transvaala ter jih preskrboval z živili. Inozemskim konzulom se je javilo, da se pričakuje od njih, da se zavzamejo za svoje rojake, prihajajoče iz Transvaala.

POZOR!

Domača obrt.

Velika zaloga raznovrstnega pohištva, Iz odlikovanih tovarni Solkana in Gorice

Antona Černigoj-a

sa nahaja v Trstu, Via di Piazza vecchia (Rosario) št 1. na desni strani cerkve sv. Petra.

Cene brez konkurence.

Zaloga in tovarna

pohištva vsake vrste

od

Alessandro Levi Minzi v Trstu

Piazza Rosario 2. (šolsko poslopje).

Bogat izbor v tapetarijah, srečnih in slikah. Ilustriran cenik gratis in franco vsakemu na zahtevo.

Cene brez konkurence.

Predmeti stavijo se na brod ali železnico brez da bi se za to kaj zaračunalo.

OBUVALA!

PEPI KRAŠEVEC

pri cerkvi sv. Petra (Piazza Rosario pod ljudsko šolo)

priporoča svojo

bogato zalogo raznovrstnega obuvala za gospode, gospe in otroke

Poštna naročila se izvršijo v tistem dnevu. Odpošiljatev je poštne prosta.

Prevzema vsako delo na debelo in drobno ter izvršuje iste z največjo natančnostjo in točnostjo po konkurenčnih cenah.

Za mnogobrojne naročbe se priporoča

Josip Stantič

čevlj. mojster

Tržne cene.

Cene se razumejo na debelo s carino vred.
Kolonijalno blago:

		za 50 kg. v kronah.
Kava: Santos I.	105.	—
II.	98.	—
Rio I.	103.	—
II.	99.	—
Santos in Rio lavé I.	120.	—
II.	—	—
Laguaira lavé I.	138.	—
Laguaira lavé II.	111.	—
Maracaibo	114.	—
Guatemala	166.	—
S. Salvador	121.	—
Costarica	141.	—
Portorico	155.	—
S. Domingo	113.	—
Jamaica	—	—
Malabar Plant	159.	—
Java W. J. B.	186.	—
Moka	155.	—
Poper: Singapore	99.	—
Penang	93.	—
Tellichery	98.	—
beli	141.	—
Piment:	63.	—
Sladka škorja: (cimet)	85.	—
electa	92.	—
Riž: italijanski	18.	23.50
Indijski	10.25	15.50
Japonski	15.	17.
Južno sadje:		
Rožiči: (novi)	12.	13.
Dateji:	—	—
Smokve: (Calamata) v venici novi	17.50	18.
proste	—	—
puljsko (Puglia)	—	—
smirnske (v škatljicah)	—	—
Mandeljni: sladki I. Bari novi	156.	—
Lešniki: siciljski	54.	—
istrski	54.	—
levantinski olupljeni	87.	—
Suho grozdje (cibibe): Elemé	43.	59.
Sultanine	68.	80.
iz Perzije	—	—
črne Cismé	36.	—
Morea	—	—
Lipari	—	—
Pomeranče (zaboj)	—	—
Puglia (zaboj)	—	—
Limone	4.	17.
Olje oljkino italijansko I. Bari	81.	88.
albansko	—	—
dalmatinsko	40.	44.
bombažovo američansko	37.	40.
bombažovo angleško	—	—
sesamovo	53.	—

Fran Wilhelm^{ov}

odvajajoči čaj

od

Frana Wilhelm

lekarnarja v Neunkirchen

(Spodnja Avstrija).

Se dobiva v vseh lekarnah v zavitku po 1 gld. av. velj.

Spedicijska poslovnica

Gašpar Hvalič

v Gorici v ulici Morelli št. 12.

se toplo priporoča Slovincem v mestu in na deželi za prevažanje vsakovrstnega blaga in pohištva v vse kraje.

Nov zaprt voz za prevažanje.

Dostavljanje nepoškodovanega blaga se zagotavlja

Inženjer Živic

se priporoča svojim rojakom želeč, da ne bi nosili dobičkov našim nasprotnikom, kateri nas hočejo uničiti.

Prosi torej obrniti se za nakup strojev in tehničnih predmetov do njegove, stare, poštene, slovenske trdnice.

Schivitz e Compⁱ, Trst ulica Zonta št. 5. pri novem sv. Antonu.

Kwizd^{ov} Korneuburški prašek za krmljenje živine



Veterinarno - dijetetično sredstvo za konje, govedo in ovce. Rabljen skoro 50 let že v mnogih letih, kadar živina neče rada jesti, kadar slabo prebavlja v zboljšanje in pomnožitev redilnosti mleka pri kravah. Cena 1/2 škatljica kron 1.40. 1/2 škatljice 70 stot. Pristen je le se zraven stoječo varnostno znamko ter je na prodaj v vseh lekarnah in drogerijah. Glavna zaloga

Fran Ivan Kwizda,

c. kr. avstr. ogerski, kralj. rumunski in knežje bolgarski dvorni zalagatelj.

Okrožni lekarnar, Korneuburg pri Dunaju.

Za bolne na želodcu!

Vsakemu, kateri si nakopije želodčne bolezni s prehlajenjem ali s prenapolnjenjem želodca, z vživanjem pomakljivih, težko prebavnih, prevročih ali premrzlih jedil ali z nerednim življenjem kakor n. pr.

želodčni katar, želodčni krč, želodčne bolečine, težko prebavljenje ali zasiljenje

priporoča se dobro domače zdravilo, katerega izvrstno zdravilno delovanje je že izjaza več let preskušeno. To zdravilo je znano

prebavno in kričistilno sredstvo

Hubert Ullrich-ovo zeliščno vino.

To zeliščno vino je sestavljeno od izvrstnih, zdravilnomočnih zelišč in dobrih vinom, jači in oživlja cel prebavni sistem človeka, ne da bi isto bilo čistilo. Zeliščno vino odstranjuje vse nerednosti v krvnih ocvah, čisti kri vseh pokvarjenih tvarin, ki povzročajo bolezni in deluje vspešno novo napravo zdrave krvi.

S pravočasno porabo zeliščnega vina zamore se odpraviti želodčne slabosti že v kali. Ne smemo tedaj pozabiti, dati prednost porabi tega vina pred vsemi ostrimi, ter zdravju škodljivimi razjedljivimi sredstvi. Vsi pojavi kakor: glavobol, riganje, rezavica, napenjanje, slabosti z bruhanjem, kateri se pri dolgotrajnih (zastarelih) bolečinah, na želodcu tako radi pojavljajo, odstranjajo se čisto že po enkratnem pitju tega vina.

Zapiranje človeške potrebe bitje srca, nespanje in nje ne prijetne posledice kakor: stiskanje, ščipanje, rani in sistemu vratnih živcev (haemorrhoidične bolečine), odstranjajo se s zeliščnim vinom hitro in voljno. Zeliščno vino odpravlja vsako neprebavo, podeljuje prebavnemu sistemu povzdigo in odstranja iz želodca in črev z lahkim čistilom človeka vse ličvedne tvarine.

Mršav in bled pogled človeka, pomanjkanje krvi, oslavljenje navadne posledice slabe prebave, pomakljivega naraščanja krvi in bolehnega stanja jeter.

Pri popolnem pomankanju volje do jedi, pod nervoznem zbeganjem in otožnostjo kakor tudi pogosti glavoboli in nespanje povzročajo večkrat takim bolnikom hiranje.

Zeliščno vino daje oslabele telesni moči svežo vspodbujajo. Zeliščno vino podeljuje človeku voljo do jedi, pospešuje prebavo in redivo, vspodbuja močno menjavo snovi, povspenjuje in izboljšuje tvarjenje krvi, olajšuje razdražene čute in podeljuje bolnikom nove moči in novo življenje.

To dokazujejo mnogostevilna priznanja in zahvalna pisma.

Zeliščno vino prodaja se v steklenicah po 1 gld. 50 nč. in 2 gld. v lekarnah v Trstu, Sežani, Miljah, Kopru, Izoli, Piranu, Trzinu, Ogleju, Červinjanu, Ronkah, Vipavi, Ajdovščini, Postojni, Gradščini, Krmini, Gorici, Umagu, Bujah, Buzetu, Opatiji, na Reki, Krku, Čresu, Malem Lošnju, Labinu, Pazinu, Motovunu, Vižinadi, Starem gradu, Poreču, Rovinju, Vodnjanu, Pulju, Portogruaru, Trevižu, Vidmu, Benetkah itd. kakor tudi v lekarnah po celem Avstro-Ogerskem in sosednih deželah.

Tudi razpošiljajo: lekarnar v Trstu Piazza grande št. 3 Via Nuova št. 27 in Via del Pesce po 3 ali več steklenic zeliščnega vina po originalni ceni po vsej Avstro-Ogerske postnine in zaboja prosto.

Svari se pred ponarejanjem!

Zahteva naj se izrečno Hubert Ullrich-ovo Zeliščno vino.

Moje zeliščno vino ni nikakr skrivnost, ampak sestoji iz: Malaga vina 450,0, vinskega špirta 100,0, glicerina 100,0, rudečega vina 240,0, jerebičnega soka 150,0, črešnjavega soka 320,0, mane 30,0, koprive, jareča, omanovih korenin, američanskega lapuha, lečjanovih in kolmežnih korenin vsacega po 10,0. Te tvarine naj se pomešajo.

Hôtel I. vrste

se odda v nekem klimatičnem zdravilišču, v najlepši legi mesta, dobro obiskovan, radi boleznih, pod zelo ugodnimi pogoji. Najmanjša glavica 10.000 gld. neobhodno potrebna. Samo resni ponudniki naj se oglašijo na naslov: Ivan Dekleva v Gorici, Gosp. ulica št. 9.

Proda se

štacuna z mešnim blagom v jako lepem kraju ob železnici blizu Trsta, pod jako ugodnimi pogoji. Več pove upravitelstvo tega lista via Molino piccolo št. 3, II. nadstrop.

TISKARNA „EDINOST“

izdeluje

vabila k veseliam in plesom, plakate, račune (fakture), zavitke in listovni papir z natisnjeno trdnico za trgovce in zasebnike, raznovrstne vizitnice s primernimi in elegantnejšimi škatljicami, listke za oddajo in sprejem blaga in pošiljatev, opominjalnice, dopisnice, tiskovine po uzoreh za zasebnike, odvetnike, notarje, urade, društva, trgovske knjige, osmrtnice, poročna naznaka nila itd. itd.

IZDAJA:

Dnevnik „EDINOST“

in

ženski list „SLOVENKA“

TISKA:

Šaljivi list „BRIVEC“

in

„Gospodarski list“

glasilo „Trž. kmetijske družbe“.

V zalogi tiskarne „Edinost“ sta izšla ter je dobili povesti slavnega hrvatskega pisatelja Avgusta Senoe:

„Čuvaj se senjske roke“

in

„BARON IVICA“.

Kdor podpira tiskarno „Edinost“, podpira tudi list „Edinost“.

Ustanovljena

leta 1898.

TISKARNA „EDINOST“

Telefon št. 870.

Telefon št. 870.

Ulica Carintia št. 12. TRST Ulica Carintia št. 12.

Računi se plačajo v ulici Molin piccolo št. 3, II. n.

Preskrbljena z najnovejšimi črkami.

Sprejema naročila vsakovrstne tiskovin.

Use točno in po zmernih cenah

POZOR!

Tiskarna „Edinost“ je ustanovljena od rodoljubov v podporo listu „Edinost“ ter se ves čisti dobiček uporablja v poboljšanje tega glasila tržaških Slovencev.

Kdor podpira tiskarno „Edinost“ podpira tudi list „Edinost“!!